

JAN CIMICKÝ

MAIGRETOVO
PAŘÍŽSKÉ LÉTO

1

Auto zabrzdilo těsně u kraje chodníku a vystoupili dva muži. První, co seděl za volantem, v džínách a v tričku. Ze zadních dveří se vysoukal druhý, v obleku a s kravatou. Nepochybně nějaká vážená a důstojná osobnost!

„Jsme na místě, pane doktore,“ prohlásil spokojeně mladý muž ve sportovním, „co jsem říkal? Není to nádherné místo? Domeček jako vymalovaný! A k nastěhování ihned! Do nemocnice to máte sto metrů, ani nemusíte jezdit autem, pět minut pohodlné chůze!“

Vážný muž v obleku, asi padesátník, lehce prosedivělý, přikývl na znamení spokojenosti. Vypadalo to, jako by byl nejspíš rád, že má jednání za sebou a bude mít klid. Trpělivě snášel mladíkovu řeč, ale asi ho ani neposlouchal.

„Tady máte klíče a můžete se tu cítit jako doma!“

Doktor Jean-Paul Bossuat opět jen přikývl a vzal si svazeček klíčů.

„Kdybyste cokoliv potřeboval, pane doktore, zavolejte mi na mobil, hned všechno zařídím k vaší naprosté spokojenosti. V kuchyni je nachystáno základní vybavení, v lednici je zásoba jídla, jen to ohřát, ložnice je také k dispozici se vším všudy, dokud si nepřistěhujete svoje věci...“

Doktor Bossuat mu podal ruku na znamení, že už všechno ví.

„Děkuji vám, pane Marchande, určitě budu spokojen. Jen jsem po té štrapáci vlakem z Montfavetu

a v tom tropickém horku poněkud unavený, chtěl bych si odpočinout. Ozvu se vám zítra.“

Marchand netušil, kde je Montfavet, snad někde blízko Avignonu. Měl zajistit přijetí a ubytování pro nového ředitele psychiatrické nemocnice v La Verrière, který by měl v září převzít vedení ústavu a stěhuje se z jihu Francie. Dům, vyhrazený pro ředitele, byl ovšem ještě obsazený stávajícím, odcházejícím ředitelem, takže provizorně bude doktor Bossuat bydlet v jiném domku, který byl poblíž a navíc náhodou již rok prázdný. Složitá situace se tak poměrně solidně vyřešila, doktor Bossuat s tím souhlasil.

Dohodli se, že první se sem nastěhuje on osobně, až se zlehka aklimatizuje, seznámí s novým pracovištěm, přistěhuje se koncem léta i celá rodina. Léto a prázdniny přece nebudou trávit v Paříži, když mají být přímo v Saint Tropez!

Bossuat s tím pochopitelně souhlasil, nebude přece nutit dvě dospívající děti a manželku, aby s ním prožívali první složité okamžiky na novém místě, bude stačit konec srpna. Svým způsobem se to všechno docela hodilo, protože řízením osudu oba synové, dvojčata, čerstvě odmaturovali a přihlásili se na medicínu v Marseille. Malá změna: budou tedy studovat v Paříži.

Jean-Paul Bossuat patřil k žákům profesora Sivodona, který zdejší ústav v La Verrière založil. Po promoci tu Bossuat tři roky pracoval, pak se přesunul na jih, kde dostal nabídku pracovat v Montfavetu a stal se uznávaným primářem a posléze i tamějším ředitelem. Založil významný psychiatrický časopis *Psy-cause* a kolem něj soustředil mnoho známých psychiatrů a psychologů, především z jižních regionů Francie. A teď dostal nabídku, která se nedá odmítnout: stát se ředitelem slavné La Verrière, Institutu Marcela Riviera, pilotní lodi francouzské psychiatrie! Na jihu si zvykl, pravda...

Ale vrací se na místa důvěrně známá, téměř po třiceti letech... Prožíval zvláštní pocit, na jednu stranu se těšil, věřil, že potká některé kolegy, s nimiž se dlouho neviděl, projde si známá místa, postupně si osvěží paměť – zároveň však prožíval jakousi nervozitu, snad přímo trému: měl by nyní řídit zařízení, kde získal nejdůležitější vědomosti do praxe a stále z nich mohl čerpat. Chystal se, že až projde celý areál, napíše o La Verrière článek do časopisu *Psy-cause*, jakési nostalgické shledání a zároveň rozloučení s předchozí životní štací. Už si v paměti promítal spoustu dávno zasutých zážitků, které si chtěl co nejdřív osvěžit. Těšil se!

Majitel realitní kanceláře ještě chvíli vyčkával před domkem, než nasedl do vozu, kdyby si snad pan doktor na něco vzpomněl! Bossuat zmizel uvnitř a Marchand mohl s klidným svědomím nastartovat a odychnout si. Zákazník byl spokojen a všechno se zdálo v naprostém pořádku.

Doktor Bossuat nebyl praktický člověk, jako ostatně většina vědátorů. Nebyl však ani náročný a nepotrpěl si na okázalost nebo komfort, proto mu ani provizorní bydlení nebylo nijak nepříjemné. Zastával názor, že důležitá je pohodlná postel, aby se vyspal, židle a stůl, kde se dá sedět a pracovat, případně jíst. Všechno ostatní pro něho nebylo důležité, ostatně o nic prozaického se doma nemusel starat, protože to vzorně zajišťovala jeho žena. Ale ani v současnosti si nedělal starosti, měl svou představu: drobnosti si nakoupí v obchodním centru u nádraží a jinak se bude stravovat v personální jídelně.

Stále víc se mu vybavovaly vzpomínky na „učňovská léta“, kdy často večer s partou mladých doktorů vyjížděl do Paříže, předměstský vlak jezdil každou hodinu, ve špičce i dvakrát, a za třicet minut byl ve středu Paříže, na nádraží Montparnasse. Poslední

vlak odjížděl, pravda, o půlnoci, ale i tak se toho dalo stihnout dost. Především divadla, to byla Bossuatova vášeň, alespoň jednou týdně musel vidět nějaké představení. Chodíval do Comédie Française stejně jako k Barraultovi nebo k Vilarovi do Théâtre national populaire. A samozřejmě do Olympie a do kabaretů na Montmartru a Montparnassu. Na to všechno se teď zase těšil a zvykal si na myšlenku, že to všechno bude mít na dosah ruky.

Nepatřil k lidem, co by chtěli jen klid a odpočinek, naopak, stále se snažil něco organizovat a jmenování ředitelem v La Verrière bral jako uznání, ocenění dosa-
vadní práce a pochopitelně i jako výzvu. Jeho ctižádostí bylo nejen obstát, ale i zapsat se jako dobrý direktor.

Dům byl prostorný a účelně řešený: velká hala, z níž se vcházelo do obývacích prostor napojených na kuchyň, byla tu pracovna, ložnice, dva pokoje v patře pro děti, pohostinský pokoj s příslušenstvím.

Všechno, co potřeboval, si Bossuat přinesl v malém kufříku. Zabydlel se pochopitelně přímo v místnosti, která sloužila i dřív jako pracovna s knihovnou. Potěšila ho i pohodlná pohovka, kde se dalo případně i bez velkých problémů spát. Na malou zahradu se vycházelo po několika schůdcích ze vstupní haly.

Jean-Paul Bossuat se nejprve zabydlel u psacího stolu, kde zapojil svůj notebook a prošel došlou poštou, to mu vždy zabralo nejvíc času. Byl systematik a odpovídal všem postupně, jak jejich maily docházely. Na jeho stole bylo vždy několik papírů, na nichž si dělal poznámky a zaznamenával, co musí udělat, aby na nic nezapomněl.

Tak tomu bylo i tentokrát. Položil na stůl čistý list papíru a pod číslem 1 poznamenal: zkontrolovat dům, zda je vše v pořádku. To bylo nesporně důležité, slíbil majiteli realitní kanceláře, že se v případě nějakých problémů okamžitě ozve. Pod číslem 2 si poznamenal:

projít okolí a zjistit otvírací dobu v obchodech. Pod číslem 3 napsal: sehnat jízdní řád vlaků do Paříže a zpět.

A jako prioritní se vydal plnit bod jedna. Doslova od střechy. Pro jistotu si s sebou vzal papír a tužku, aby si případné nedostatky poznamenal. Zdálo se však, že je všechno, jak má být. Celý domek nejspíš prošel v posledních dnech velkým úklidem, protože bylo všude čisto, žádné smetí, prach nebo pavučiny. Ostatně jestliže byl dům skoro rok bez nájemníka, jak tvrdil pan Marchand, určitě zevrubný úklid zasluhoval. Pokojíky pro syny měly velká ateliérová okna přímo k nebi, kudy zalévalo světlo celý prostor. Určitě to bude večer romantické... až si kluci přivedou nějakou dámskou návštěvu... I pokoj pro hosty vypadal sympaticky, měl malou terasu, která vedla nad zahradu. Každý tu měl své soukromí.

Přízemí asi patřilo k nejzabydlenějším prostorám domu. Celá jedna stěna obývacího pokoje se dala otevřít a rozšířit prostor na zčásti pergolou krytou terasu. Vedle sezení z proutěných křesel byl v rohu zabudován gril s udírnou.

Tohle všechno se Bossuatovi zamlouvalo. Napadlo ho, že se mu ani nebude chtít měnit a znovu se stěhovat do ředitelské vilky... Obhlédl ještě zahradu se dvěma stromky. Jablň byla obsypaná jablky a na broskvoni dozrávaly lákavé plody. I trávník tu někdo nedávno posekal. Zatím nebylo co vytknout. Už měl chuť vrátit se do pracovny a začít psát zamýšlený článek, ale všiml si, že z haly vedou ještě jedny dveře. Za nimi bylo schodiště.

„Aha, tak to bude sklep, kotelná s prádelnou a garáž,“ uvědomil si.

Auto nechal v Montfavetu manželce, aby mohla jezdit, věděl totiž, že v La Verrière bude mít k dispozici služebního renaulta, takže bylo zbytečné, aby přijel autem už nyní. Zvolil vlak.

Garáž se otvírala jedním stisknutím ovladače. V koutě zůstaly nějaké staré pneumatiky a plechovky od motorového oleje, které zřejmě zapomněli při úklidu vyhodit.

Sklípek byl útulný, s praktickými regály podél stěn.

Už se chtěl vrátit, ale smysl pro detail mu přikázal, aby se podíval i do kotelny. Bylo to místo, kterému nikdy nerozuměl, plynový kotel ovládat neuměl a byla to doména buď manželky, anebo synů, kteří kdoví po kom zdědili zručnost a manuální šikovnost. Dokázali naprogramovat teplo, doplnit v systému vodu, zkrátka zajistit bezproblémový chod.

V kotelně musel rozsvítit, nebylo tu okno, kterým by vnikalo přirozené světlo.

A Jean-Paul Bossuat tu měl najednou podivný pocit. Neuměl by to vysvětlit, byla to jakási úzkost, jako v napínavém filmu, když hrdina jde do nějaké tajemné místnosti a najednou za ním zaklapnou dveře, je zavřený a nemůže se odtamtud dovolat pomoci. Byl to podivný stísňující pocit!

Bossuat si neuměl ani jako zkušený psychiatr vysvětlit, co vlastně pociťuje. Ale snažil se uvažovat realisticky. V jednom rohu místnosti byl kotel, vedle něho bojler na teplou vodu.

„Ale co je tohle?“ zeptal se sám sebe potichu. „Co je to?“

Protilehlý roh byl obestavěný zdí z cihel, jako by tam někdo chtěl postavit ještě jeden vnitřní malý uzavřený prostor. Ale nebyly tam žádné dveře, žádný vchod. Jen podivný útvar, tvořící při základně čtverec metr na metr.

Bossuat poklepal na stěnu, jako když lékař vyklepává prsty u pacienta vnitřní orgány. Nic lepšího ho nenapadlo.

„Tohle sem evidentně nepatří,“ usoudil. Víc o tom

neuvažoval. Bylo to ostatně jediné, co zavolal vzápětí panu Marchandovi. Vrtalo mu to v hlavě.

A pan Marchand mu slíbil, že se ještě večer zastaví a podívá se na to. Vůbec netušil, o co jde.

Jean-Paul Bossuat zatím usedl ke svému přenosnému počítači a pustil se do práce. Za chvíli už vůbec nevěděl o světě kolem. Svůj článek nazval:

„Nostalgické vzpomínání na La Verrière“

Vážení kolegové a kolegyně, začal, promiňte mi, že budu vzpomínat na své psychiatrické začátky, protože v těchto dnech se stejně jako pachatel, který se vrací na místo činu, i já vracím do La Verrière. Byl jsem čerstvě po promoci, když jsem se dověděl, že vážený profesor Sivadon bude otvírat vzorové psychiatrické pracoviště. Společně s neméně slavným architektem Louistem Astorgem vytvořil ukázkovou, vzorovou nemocnici pro duševně choré, která splňovala všechny parametry moderního pohledu na léčbu, a Světová zdravotnická organizace vyhlásila toto pracoviště jako pilotní. Znamenalo to, že Sivadonův model je obecně přijat za nosný a moderní, protože splňuje všechny požadavky na lidská práva (dnes tak často a neobratně zneužívaná!). Základní myšlenka profesora byla v tom, že prostředí, kde se bude nemocný člověk léčit, musí být co nejvíce blízké jeho běžnému domácímu prostředí. Tedy co nejméně karcerálních a násilných metod, využití všech možností, které moderní medicína nabízí, s přihlédnutím k ověřeným humánním přístupům z historie medicíny. Jaké bylo mé štěstí, když mne profesor Sivadon přijal do svého týmu a mohl jsem být při tom. Pracovat pod vedením takových jmen, jako byli Chanoit, Garabé, Leroix...

Tři roky jsem v tomto slavném institutu pracoval a dnes se sem vracím. Dovolte mi proto, abych na celý projekt

zavzpomínal. Myslím, že i v dnešní době má stále mnoho co říct nejen pamětníkům, ale i začínajícím. Je to jasné memento, které připomíná, že ani nejmodernější „zázračné“ léky nestačí, aby se lidská duše opět vzchopila – je totiž potřeba mnohem více mnohovrstevné péče. Přijměte tento můj editorial jako výraz úcty k práci vás všech, mých dosavadních kolegů a přátel. I jako vzpomínku na osobnost profesora... La Verrière byla základem Sivadonova programu. Statut této nemocnice formuloval jako privátní zařízení, které funguje jako veřejné pro územní sektor departementu, kde se nalézá.

Institut přijímal především nemocné s dobrovolným vstupem a omezený počet nedobrovolných vstupů.

Psychotici a neurotici zde nejsou vzájemně oddělováni, ovšem pokud by počet neurotiků na pavilonu přesáhl dvě třetiny kapacity, ošetřující personál si stěžuje na obtížné pracovní podmínky a na mnohé konflikty v pracovním týmu.

Když počet diagnostikovaných schizofrenií je vyšší než třetina osazenstva pavilonu, je dokumentováno narůstání ošetřovací doby a celkové délky pobytu a stejně tak narůstá i spotřeba léků.

Pokud je na pavilon po několik dnů přijímán denně nový pacient, objevují se konflikty mezi pacienty, jsme svědky útěků a četnějších sebevražedných pokusů.

Ideální rozdělení na pavilonu se zdá být $50 \pm 5\%$ mužů a žen, z toho jedna třetina neurotiků a dvě třetiny dalších diagnóz včetně psychotiků.

I věk pacientů vyžaduje pozornost. Mladí lidé do 20 let jsou přijímáni pozitivně a začleňují se do skupiny, pokud jejich počet nepřesahuje 25%, to znamená maximálně 6–7 na pavilon. Je-li jich méně, cítí se izolovaní, nudí se a mají tendenci k útěku. Jsou-li vícečetní, ostatní je obtížně tolerují, odmítají, a tak vytvářejí party. I staří lidé bývají objektem odmítání, jestliže jejich počet

přesahuje 5–6 na pavilon, to je asi 16 %, protože s jejich počtem narůstá typická patologie chování, jakou vidáme ve stáří: apatie, dezorientace, zmatenost a inkontinence.

Institut Marcela Riviera je složen z individuálních pokojů v pavilonech, rozprostřených v prostorách parku La Verrière, a to tak, že je možné využít na jedné straně samotu a izolaci od okolního prostředí, na druhé využívat skupinový život. Jsou možné malé skupiny, menší než deset osob, což je vlastně jedno křídlo pavilonu, větší skupiny, méně než třicet, což je osazenstvo celého pavilonu, případně malé kolektivy, do sta osob, což je primariát, složený ze tří pavilonů, a konečně velký kolektiv, sdružující od 250 do 400 osob – a to je již vlastně celá nemocnice.

Můžeme konstatovat, že věk se řídí podle demografické pyramidy jako v normální běžné populaci.

Čísla zde citovaná odrážejí tradici a magii čísel: týden = 7, měsíc = 30, čtvrtletí = 90, rok = 365... A totéž lze konstatovat o vojenském systému a podobně.

Nemocní jsou vázáni povinnostmi organizovat si svůj čas tak, aby nenarušovali předepsané terapie, do nichž jsou zařazeni a kde jsou pevné časové relace.

Budíček je mezi 7 a 8.30 h., snídaně se podává v pavilonu mezi 8. a 9. hodinou.

Od 21.30 h. službu konající sestry společně s nočním dozorem (nezdravotnický personál) procházejí všechny pokoje, aby se ujistili vzájemně, že pavilon je předáván bez mimořádných okolností a vše je přichystáno na noční klid.

V pavilonu jsou pouze individuální jednolůžkové pokoje. To umožňuje přijímat na pavilonu zároveň dospělé osoby obojího pohlaví, různého věku i široké škály poruch a chorob, aniž by docházelo k jakékoli formě nežádoucí promiskuity. Právě tato variabilita usnadňuje so-

ciální výměnu a komunikaci a vede k oživení pavilonu. Platí však přísný zákaz přijímání návštěv na pokojích.

Na úrovni architektonické je územní plán IMR realizován bipolárně, na jedné straně je charakterizován jednoduchostí a přehledností celku (medicínské centrum, sociální centrum a tři vesničky), na druhé straně komplexní a detailní promyšleností každého pavilonu.

Pro 300 pacientů tu tedy slouží celkem 300 individuálních pokojíků, rozdělených do 10 pavilonů, sdružených do tří „vesniček“ – primariátů.

Nemocní jsou přijímáni obvykle bez dlouhých formalit, pouze na lékařské odborné doporučení a na základě pojištění u Sécurité sociale nebo krytí členstvím v MGEN. Přijímání jsou i pacienti z místního regionu, zejména však učitelé, pro něž toto zařízení slouží především.

Administrativní příjem je zajištěn přímo některou z lékařských sekretárek, která je specializovaná v psychiatrii. Je schopna jednat s agitovaným, negativistickým i depresivně uzavřeným pacientem. V průběhu administrativního přijetí je telefonicky přivolána z pavilonu sestra, která si pacienta přijde vyzvednout a uvítat ho. Je to ona, kdo se pak o pacienta obvykle dále stará, ukáže mu celé oddělení i jeho pokoj.

Pak následuje lékařské přijetí ošetřujícím lékařem v pavilonu.

Po týdnu pobytu navštíví pacient, provázený „svou sestrou“, případně jiným, již déle hospitalizovaným a obeznámeným pacientem, celý Institut. Seznámí se s umístěním jednotlivých pracovišť, projde si restauraci, kavárnu, poštu, sociální centrum i divadlo.

Průměrný čas trvání hospitalizace v IMR je kolem tří měsíců. Je rozdělen na tři etapy.

První je převážně medicínální, odehrává se z valné části na pavilonu a má spíše biologický charakter. Sche-

maticky můžeme říci, že v první fázi je pacient „opečován“ (nursing).

Druhý měsíc je zapojen do ergoterapie a kinezioterapie, kde je již integrován do aktivity, a konečně přechází do třetí etapy, kdy je navíc zapojen do nějaké socioterapeutické aktivity, která je završena propuštěním do „normálního života“.

Psychiatrická nemocnice musí pacientovi umožnit využívat celou škálu různých vztahů a aktivit a veškeré možné a dostupné terapeutické prostředky a být co nejblíže přirozenému prostředí, na které je člověk z domova zvyklý, se všemi drobnostmi a detaily. Je důležité i to, aby každý nemocný měl „svého“ lékaře, který se stará přímo o něho, a navíc aby mohl využívat i péče jiných lékařů, v souvislosti s terapeutickými aktivitami...

Už se chystal k závěru, když uslyšel, jak se venku imperativně rozcinkal zvonek. Chvilí, jak byl vytržen z myšlenek, uvažoval, co se děje.

Pro jistotu rychle uložil všechno, co doposud napsal, aby se to náhodou nesmazalo, jak se mu občas při jeho roztržitosti stávalo.

Teprve když spatřil v padajícím soumraku pana Marchanda, uvědomil si, co se děje. Trochu se styděl.

„Promiňte, že vás sem táhnu takhle večer... ale říkal jste, kdyby se mi něco nezdálo, mám se ozvat... a to... mi jaksi připadá nějak divné... jako by to tam nepatřilo. Nevím, proč to tam je... Tak se nezlobte!“

Marchand evidentně vůbec netušil, o čem Bossuat mluví. Snažil se však být stále slušný a zdvořilý.

„Podíváme se na to? Tak kdepak to máme?“ navrhl žoviálně.

Doktor Bossuat mu ochotně ukázal směrem do suterénu. Sešli opatrně dolů, až do kotelny. Když Bossuat rozsvítil, ukázal na podivnou dostavbu.

„Vidíte, tady to je! Na co to je? K čemu to slouží?“ zeptal se logicky.

Bylo zřejmé, že realitní makléř nemá vůbec tušení.

„To tady bylo?“ vykotal nesmyslně.

„Teď ano... ale předtím dost pochybuji. Řekl bych, že je to poměrně čerstvá stavba,“ prohlásil realisticky doktor Bossuat.

Podivná stavba z neomítnutých cihel, pečlivě spojených a začištěných, ale právě tím se významně lišila od ostatních stěn! Ty byly nahozené a omítnuté.

„Kdyby to bylo na starém hradě, řekl bych, že tam někoho zazdili za živa,“ utrousil Bossuat a ještě netušil, jak blízko je pravdy.

„Já to nechápu!“ vrtěl hlavou Marchand. „Tak tohle tu určitě nebylo, když jsem to před rokem přebíral! To bych si všiml. Jenže kdo by se sem mohl dostat a proč by to stavěl? To nemá logiku!“

Snažil se uvažovat.

„Nikdo přece neměl klíče, jak by se sem dostal?“

Na to mu ovšem doktor Bossuat neuměl odpovědět. Už se přestal stydět, že pana Marchanda vytáhl opět až sem.

Podstatné ovšem bylo, proč se sem tedy někdo vloupl a co je za tím. To bylo jasné i realitnímu makléři a rozhodně se nechtěl dostat do maléru. Co když si tam někdo zazdil nějaký lup? Nebo drogy?

„Neměl bych zavolat policajty?“ zeptal se opět doktora, jako by od něj, jako od autority, čekal radu.

„Já nevím, snad bychom měli nejdřív prozkoumat, co to je a jak se to tady objevilo. A proč... Úplně v pořádku to rozhodně nebude!“

Marchand se chvíli rozhlížel, a když vedle dveří spatřil zahradní náradí, krumpáč, motyku, lopatu a hrábě, rozhodl se jednat. Uchopil krumpáč, a než stačil Bossuat zareagovat, zarazil jej prudce do postave-

né nové zdi. Kupodivu prošel krumpáč dovnitř velice snadno a celá zeď se zakymácela. To makléře povzbudilo a dodalo mu ještě větší odvalu a rozhodnost.

Další rána se opět zakousla do zdiva, jako by se do toho pustila školená destrukční četa. Doktor Bossuat jej jen sledoval, nesnažil se mu v tom ani náznakem zabránit.

Po třetí ráně se celá stěna zhroutila a místnost pokryl prach. Když se usadil, bylo za hromadou cihel a malty vidět tmavou dutinu.

„Co to je?“ zeptal se zas nechápavě Marchand, který už zcela ztratil půdu pod nohama. Taková věc se musí stát zrovna jemu!

„Počkejte, to musí mít nějaký důvod,“ zastavil ho racionálně Bossuat, „musíme se podívat dovnitř.“

Stropní světlo vrhalo jen velice chabé paprsky. I to však stačilo, aby se v nich ukázal kus lidského těla. Nesporně mrtvého lidského těla.

„Proboha! Tak to nám ještě chybělo,“ zaúpěl Marchand. „Co budeme dělat?“

Sesul se na hromadu cihel a držel se za hlavu. Doktor Bossuat klidně pokrčil rameny. Nabízela se teď jediná možnost – zavolat kriminální policii.

Bylo mu jasné, že toho večera svůj článek nedopíše.

2

Komisař Morelon měl v kanceláři otevřená všechna okna vedoucí na nábřeží Seiny a stejně mu bylo horko. Měl pocit, že se zadusí. Konec července a začátek srpna je obvykle signálem pro všechny Pařížany, aby se sbalili a rychle utekli z města někam ven, na venkov, k vodě, moři, do hor, kamkoliv, jen ne zůstat v Paříži. Proto srpen v Paříži je pověstný – zůstane jen ten, kdo musí... A tentokrát to vyšlo na něj. A na mladého Maigreta. Navíc začaly v Londýně olympijské hry, a tak milovníci sportu a pasivní sportovci, jako byl třeba inspektor Loiseau, seděli dlouho do noci u televizorů a nebyla s nimi řeč, ostatně proto si raději vzali dovolenou. Morelon měl sport rád, především atletiku, ale nebyl z těch, kdo bez toho nevydrží, kolegy ovšem chápal a snažil se jim vyhovět.

Na platanech, jejichž větve sahaly skoro do výšky Morelonových oken, hnízdili ptáci, krmili mladé a jejich neustálé štěbetání připomínalo spíš venkovský les než centrum hlavního města u nejstaršího mostu přes Seinu.

Komisař měl ovšem rád pařížské léto. Nevadilo mu, že obyvatele města nahradili cizinci ze všech koutů světa a že řada obchodů včetně pekáren byla uzavřená na celý měsíc. Patřilo to k tradici. Když někdy potřeboval o něčem intenzivně přemýšlet, postavil se k oknu, které vedlo nad řeku, a sledoval, jak po ní pomalu projíždějí nákladní lodi, stále stejným tempem.

Právě když vstal, aby se podíval a osvěžil pohledem ven, zazvonil telefon. Zvonil vytrvale a neodbytně.

„Morelon.“

„To je pan komisař?“

„Ano, komisař Morelon. Co máte na srdci?“ zeptal se vlídně, protože na druhé straně nějaký mužský hlas rozčilením koktal a přeřikával se. Trvalo chvíli, než se volající muž uklidnil.

„Tady je Marchand, Jules Marchand, realitní kancelář...“

Morelon byl trpělivý, věděl, že je lepší neskákat nedočkavě volajícímu do řeči, protože tím jen prodlouží hovor. Zmatený člověk pak obvykle ještě víc zmatkuje a Morelon si vyzkoušel mnohokrát, že je mnohem příznivější taktika nechat jej vymluvit a poté položit kontrolní otázky. Tak tomu bylo i tentokrát. Z hovoru vyplynulo, že v domku, který má nyní obývat jistý doktor, našli v suterénu mrtvé tělo. Bylo zazděné v provizorním prostoru.

„Taková divná věc, jako by tu někdo chtěl postavit vevnitř komín,“ blábolil nešťastný Marchand, nedávalo to smysl a ani Morelon si to zatím nedokázal představit, přesto stále vyčkával, co z volajícího ještě vypadne.

Marchand si bezesporu uvědomoval, že není dost přesný, a to ho ještě víc znervózňovalo. Nakonec nevydržel a předal telefon doktoru Bossuatovi.

„On vám to pan doktor líp vysvětlí,“ vrazil doktorovi do ruky sluchátko, jako by ho pálilo. Morelon dál trpělivě čekal. Po Seině zrovna plula loď s nákladem písku a na palubě měli rozvěšené sušící se prádlo, vypadalo to romanticky a na Morelona někdy padla zvláštní nostalgie, měl chuť naskočit na takovou loď a plout s ní někam daleko... „Ano, já vás poslouchám,“ řekl pro jistotu, aby volajícího uklidnil.

„Tady doktor Jean-Paul Bossuat, já jsem psychiatr a nastupuji od září jako ředitel do Institutu Marcela Riviera v La Verrière. Dneska jsem se ubytoval v dom-

ku nedaleko nemocnice a při obhlídce jsem si všiml něčeho neobvyklého, co k původní stavbě nepatřilo. Přivolaal jsem pana Marchanda, abychom to prověřili, a ukázalo se, že tady došlo nejspíš ke spáchání trestného činu. V té obezděné prostoře bylo mrtvé lidské tělo, podle mého názoru asi tak 14 dnů po smrti...“

Už se v tom Morelon orientoval.

„Vy jste tam již nějak pátrali?“

„Ne, jenom pan Marchand do toho praštil krumpáčem a zeď se vysypala. Jakmile jsme zjistili, o co jde, už jsme na nic nesáhli a hned jsme volali vás. Na ústředně nám dali vaše přímé číslo,“ vysvětloval Bossuat.

Bylo to opravdu zvláštní. Morelon si poznamenal adresu.

„Dobrá, zůstaňte na místě a s ničím nehýbejte, pošlu tam inspektora a kolegy z výjezdové party. Budou tam asi do hodiny...“

Ještě než zavolaal inspektora Maigreta, aby mu přidělil nový případ, posadil se k monitoru počítače, aby si „vygooglil“ jméno, které mu vrtalo v hlavě – psychiatr Jean-Paul Bossuat... Nemýlil se, byl to skutečně editor významného psychiatrického časopisu *Psy-cause* a navíc uznávaný odborník v komplexní psychiatrické rehabilitaci. Informace, že je jmenován ředitelem v La Verrière, tam zatím ještě chyběla. Vytiskl informaci pro Maigreta a vydal se za ním přímo do jeho kanceláře.

Maigret se chystal k odchodu, a když spatřil svého šéfa, bylo mu jasné, že z toho kouká nějaký naléhavý úkol.

„Neříkej mi, že pro mě máš práci!“ zašklebil se. „Chtěl jsem se dívat na tenis. Bude hrát moje oblíbená hráčka Kvitová proti Šuaj Pcheng z Číny, tedy zatím z Číny, ale prý už brzy bude hrát za Francii!“

„Tak to bude dilema, co? Komu budeš fandit?“

„Jasně že Kvitové!“ Od klukovských let fandil v tenise Čechům, obdivoval Lendla a Navrátilovou, znal a obdivoval i Novotnou, Sukovou a Mandlíkovou a ze současných třeba Berdycha. Držel jim vždycky všechny palce. A když Kvitová vyhrála Wimbledon, oslavoval!

Morelon se posadil do křesla a lišácky se usmál.

„Francie vždycky uměla polknout ty, co něco uměli, a udělat z nich Francouze. Moustaki je původem Řek, Aznavour je Armén, Kundera je Čech... tak proč ne Šuaj Pcheng?“

Maigret pokrčil rameny.

„Ale kvůli tomu jsi za mnou nepřišel, vid’?“

Morelon mu podal vytištěný list papíru s údaji o doktoru Bossuatovi.

„Tenhle doktor se dnes přistěhoval do La Verrière a v jeho domě se našlo mrtvé tělo. Tady máš o něm nějaké údaje, patří mezi VIP osobnosti v psychiatrii, tak se o to bude jistě zajímat bulvár, musíme být opatrní, znáš je. Jsou ochotni pro čtenářskou popularitu zneužít kdeco!“

„Na druhé straně nám ale párkrát pomohli,“ namítl Maigret.

„Dobře, já vím, ale zatím není jasné, o co jde, takže bude lepší, když se to dozvedí o něco později, musíme být o krok napřed. Rozumíš?“

Maigret rozuměl. Jeho žena odjela s malým synem na prázdniny k příbuzným do Bretaně k moři, on měl za nimi dorazit až za dva týdny. Ale teď měl Maigret před sebou ještě čtrnáct dní mládeneckého života, těšil se, jak to využije a sedne si k televizi. Který mužský by si neliboval?

Takže z pohody u obrazovky nebude nic.

„Jestli tomu dobře rozumím, začíná nová akce?“

„Ano, čekají tam na vás. Dej pokyny a jed'te. Já budu na příjmu, kdyby něco zadrhlo a bylo potřeba cokoliv zařídit,“ řekl Morelon a vstal.

Než sjel Maigret do podzemních garáží, výjezdová skupina kriminalistů už čekala připravená. Stačilo dát pokyn.

Obec La Verrière leží na jihozápad od Paříže, vede tudy významná železniční trať přes Versailles, průmyslovou zónu v Trappes, přes La Verrière do Rambouilletu a pak dál na Le Mans až k Atlantiku. Vede tudy i důležitá dálnice, takže na místo je možné dojet z centra města, za příznivých okolností ovšem, není-li zrovna nehoda nebo špička po pracovní době, nejpozději za tři čtvrtě hodiny. Důležitou částí obce je zámek, který dnes tvoří součást psychiatrické nemocnice Institutu Marcela Riviera. Celý areál vyrostl v rozsáhlém zámeckém parku, kde zůstala i ohrazená část obory s vysokou zvěří, daňky a muflony.

Rezidenční čtvrť kolem připomínala svým rozsahem obvyklé malé satelitní městečko, kde se respektovaly všechny potřebné prvky nové výstavby, aby to nenařušilo psychické potřeby člověka a vyhovovalo to jeho podvědomě zažitě zkušenosti, včetně malého středového náměstí, kde se soustředily malé obchody a služby. Domky vyrostly v zeleni a všude byl klid.

Maigret s výjezdovou skupinou z pařížské kriminálky dorazili přesně padesát minut po obdržení telefonátu. Doktor Bossuat i pan Marchand na ně čekali před domkem a oběma se viditelně ulevilo.

Když Maigret vystoupil, zamířil rovnou ke dvojici mužů. Starší z nich mu vyšel pár kroků vstříc a podal mu ruku.

„Já jsem Bossuat, Jean-Paul Bossuat, a tohle je domek, kde bych měl bydlet, tady pan Marchand z realitní kanceláře vám všechno podstatné vysvětlí, vyzná

se v tom mnohem lépe než já. Dneska jsem dorazil z Montfavetu...“ Nedal ani Maigretovi šanci, aby se představil.

Maigret se usmál a podanou ruku krátce stiskl.

„Já vím, pane doktore, tedy vlastně pane řediteli. Je to nepříjemná komplikace pro začátek! Ale buďte si jistý, všechno vyšetříme, ještě než nastoupíte v Institutu, nemusíte se obávat!“

Bossuat se očividně překvapeně zarazil, nečekal, že o něm bude v Paříži někdo vědět! Natož aby znal jeho profesi a budoucí funkci!

A Maigret se na něho povzbudivě usmál a kývl, čímž ho zcela vykolejil.

„Vy mne znáte?“

„Do dneška jen podle jména, teď už i osobně! Měl bych se také představit... Maigret, inspektor kriminální policie Paul Maigret.“

Jistě ho nenapadlo, že jeho příjmení vyvolá takovou překvapivou reakci. Pracoval na kriminálce v Paříži tři roky a již to obvykle nikoho nezaujalo.

„Prosím vás, slyšel jsem dobře? Maigret jste říkal?“

Maigret povzdychl.

„Ano, pane doktore. Je to tak. Nejsem žádný příbuzný té slavné literární postavy, ostatně, ta byla vymyšlená. Ale v pubertě mě napadlo, že bych měl být kriminalistou, když se takhle jmenuji, a už jsem u toho zůstal. Moji kolegové mají smysl pro humor, tak jsem se dostal až do Paříže, ale narodil jsem se v Bretani,“ vysvětloval ochotně a obšírně.

Bossuatovi se zjevně ulevilo.

„Nikdy by mě nenapadlo, že moje první setkání se zločinem bude vyšetřovat sám Maigret! A zrovna tady, v La Verrière!“ Jako by z něho spadla tíha předchozího podivného nálezu v domě, kde by měl od té chvíle žít. Po pravdě, vyděsilo ho to. Dovedl si představit, jak by

asi zareagovala jeho žena, až by se dověděla, že v domě, kam se přistěhovala, byly nalezena mrtvola! Nikdy se nechovala hystericky, ale v tomto případě by asi okamžitě odešla, kamkoli, jen ne zůstat... Pochopitelně že Bossuatovi v hlavě drnčela myšlenka, jak z toho vyjít bez problému, bylo přece jasné, že se o tom jeho žena dozví! Měl by mít připravený náhradní program.

Ale byl vždycky zastáncem teze, že důležité věci se mají řešit teprve tehdy, když nastanou, dozrají. Mladý Maigret na něho udělal dobrý dojem a Bossuat na první dojem, prima vista, vždycky spoléhal.

„Můžeme dovnitř?“ zeptal se Maigret, protože všichni už byli připraveni.

„Ovšem, promiňte, že zdržujeme, samozřejmě!“

Marchand se ujal role průvodce, nebylo to nijak nsnadné, stačilo sejít ze vstupní haly do suterénu. Technik rozestavil v místnosti reflektory, aby bylo dobře vidět a žádný detail neunikl, další snímal otisky, fotografoval místo činu, další proklepával zdivo a zkoumal dveře a lékař toho sehraného týmu prohlížel mrtvého. Byl to muž, podle jeho názoru mezi třicítkou a čtyřicítkou.

A přirozeně, nikde se zatím žádné doklady nenašly, nic, co by vedlo k poznatku, o koho se jedná, kdo je ten záhadný zadržovaný mrtvý.

„Tělo je v pokročilém stadiu rozkladu,“ prohlásil policejní lékař, „možná nám pitva přesto něco napoví.“

Doktor Bossuat s Marchandem stáli stranou, aby nepřekáželi, a nikdo si jich nevšímal. Mordparta měla svoje navyklé schéma prohlídky místa činu a všemu, každému detailu, věnovala náležitou pozornost.

Základní prohlídka trvala asi hodinu a půl.

„Večer vyhodnotíme údaje a pak vás vyslechnu,“ prohlásil Maigret směrem k Marchandovi. „Stavte se za mnou zítra dopoledne na nábřeží Zlatníků.“

Marchand přikývl.